

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/96/2020
Identifikačné číslo spisu:	8116206353
Dátum vydania rozhodnutia:	25.05.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8116206353.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Metlife Europe designated activity company, so sídlom v Dubline, Lower Hatch Street, On Hatch 20, Írska republika, zapísanej v Írskom obchodnom registri pod č. 415123, podnikajúcej na území Slovenskej republiky organizačnou zložkou MetLife Europe d.a.c., pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom v Bratislave, Pribinova 10, IČO: 47 257 105, zastúpenej advokátskou kanceláriou IKRÉNYI & REHÁK, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Šoltésovej 2, IČO: 36 854 808, proti žalovaným 1/ K. E., bývajúcemu v K., S. XX, zastúpenému JUDr. Oľgou Michalíkovou, advokátkou so sídlom v Prešove, Francisciho 35, 2/ V. E., bývajúcej v K., Ď. XXXX/XX, o zaplatenie 11.634,20 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 12 C 104/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 1. októbra 2019 sp. zn. 3 Co 48/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 1. októbra 2019 sp. zn. 3 Co 48/2019 v napadnutom výroku III. o trovách odvolacieho konania a v napadnutej časti výroku I., ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v jeho

- výroku I., ktorým súd prvej inštancie žalobu voči žalovanému 1/ zamietol,
- výroku III., ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti voči žalovanej 2/ zamietol,
- výroku IV., ktorým súd prvej inštancie rozhodol, že žalovaný 1/ má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania, o ktorých výške rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku, z r u š u j e a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa uplatnenou žalobou domáhala zaplatenia istiny 6.135,30 eur spolu so zákonným úrokom z omeškania vo výške 9,05 % ročne zo sumy 6.135,30 eur od 28. novembra 2015 do zaplatenia. Žalobu odôvodnila skutočnosťami, že žalovaný 1/ je fyzická osoba, ktorá vykonávala finančné sprostredkovanie ako viazaný finančný agent, ktorému vznikla povinnosť vrátiť žalobkyni vyplatené provízie s prihliadnutím na bod 1.5 časti B.1 Zmluvy o finančnom sprostredkovaní. Žalovaná 2/ za súčinnosti žalovaného 1/ za neho reálne vykonávala činnosť finančného sprostredkovania. Bezdôvodné obohatenie vylákali od žalobkyne obidvaja žalovaní svojou vedome a úmyselne protiprávnou a vzájomne koordinovanou činnosťou.

2. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 11. decembra 2018 č. k. 12 C 104/2016-548 I. žalobu vo vzťahu k žalovanému 1/ zamietol; II. žalovanej 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 6 135,30 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 6.135,30 eur od 11. novembra 2017 do zaplatenia, v mesačných splátkach vo výške po 200,- eur vždy do 25-tého dňa toho ktorého mesiaca počnúc nasledujúcim mesiacom po právoplatnosti tohto rozsudku, až do úplného zaplatenia pod stratou výhody splátok v prípade omeškania, čo i len jednej splátky; III. v prevyšujúcej časti žalobu vo vzťahu k žalovanej 2/ zamietol; IV. žalovanému 1/ vo vzťahu k žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %; V. žalobkyni vo vzťahu k žalovanej 2/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 6 %. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalovaný 1/ nevykonával činnosť podľa zmluvy a jej príloh v prospech poisťovne (žalobkyne), a teda nemal nárok na odmenu a ani mu odmena zo strany žalobkyne nebola poukazovaná. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný 1/ sa neobohatil na úkor žalobkyne a preto žalobu vo vzťahu k nemu zamietol. Vo vzťahu k žalovanej 2/ uviedol, že s ňou žalobkyňa síce nemala uzatvorenú písomnú zmluvu na finančné sprostredkovanie podľa zákona č. 186/2009 Z. z., avšak žalovaná 2/ nepopierala, že vyvíjala činnosť smerujúcu k tomu, aby záujemca mal príležitosť uzavrieť určitú zmluvu a to zmluvu sprostredkovanú s tretťou osobou, pričom žalobkyňa sa aj ako záujemca správala, čo preukazovali v konaní predložené poisťné zmluvy. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti poukázal na to, že na platnosť zmluvy o sprostredkovaní sa nevyžaduje písomná forma. Ďalej zdôraznil, že pokiaľ žalovaná 2/ predkladala poisťné zmluvy a pritom používala identifikačné údaje žalovaného 1/, bolo na žalobkyni zabezpečiť, aby takto ponúkanú činnosť žalovanej 2/ ako záujemca neprijímal, prípadne aby vyvodila zodpovednosť voči agentúrnemu manažérovi, ktorý zrejme spolupracoval so žalovanou 2/. Žalovaná 2/ uznala nárok žalobkyne v uplatnenej sume 6.135,30 eur a nespochybňovala, že išlo o sumu, ktorú bola povinná vrátiť ako príslušnú časť vyplatenej odmeny z poisťných zmlúv, nakoľko došlo k zániku poisťných zmlúv a išlo o bezdôvodné obohatenie na strane žalovanej 2/. Pokiaľ išlo o sumu vo výške 5.498,90 eur, súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa rozšírila žalobou uplatnený nárok, ktorým si uplatnila nárok voči žalovaným 1/ a 2/ na zaplatenie všetkých vyplatených odmien vyplácaných na základe splnenia podmienok programu financovania kariéry a zároveň aj vyplatených základných odmien, tzv. provízií. Súd prvej inštancie v uvedenej časti žalobu zamietol aj voči žalovanej 2/, keď dospel k záveru, že žalovaná 2/ sprostredkovateľskú činnosť pre žalobkyňu predsa len vykonávala, pričom v prípade absencie dohody o výške odmeny sprostredkovateľovi vznikne nárok na províziu vo výške obvyklej za sprostredkovanie obdobnej zmluvy v čase uzavretia zmluvy o sprostredkovaní. Napokon s poukazom na § 563 Občianskeho zákonníka uzavrel, že žalovaná 2/ sa dozvedela o vóli veriteľa - žalobkyne požadovať vrátenie bezdôvodného obohatenia preukázateľne až dňa 10. novembra 2017, a preto lehota na plnenie podľa citovaného zákonného ustanovenia jej uplynula ďalší deň. Keďže v omeškaní je preukázateľne až od 11. novembra 2017, z tohto dôvodu v prevyšujúcej časti súd žalobu o úroky z omeškania zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 1. októbra 2019 sp. zn. 3 Co 48/2019 rozsudok súdu prvej inštancie I. vo výroku I., vo výroku II. o povinnosti žalovanej 2/ zaplatiť žalobkyni istinu vo výške 6.135,30 eur, vo výroku III. a vo výroku IV. potvrdil; II. vo výroku II. o povinnosti žalovanej 2/ zaplatiť úroky z omeškania a vo výroku o splatnosti, vo výroku V. zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie; III. žalovanému 1/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalobkyni v rozsahu 100 %. V odôvodnení uviedol, že vo vzťahu k odvolacej námietke žalobkyne a ňou tvrdenému úmyselnému bezdôvodnému obohateniu zo strany žalovaných sa stotožnil so skutkovým stavom, ako aj právnym posúdením a odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, na základe ktorého možno konštatovať, že úmyselné bezdôvodné obohatenie na strane žalovaných nebolo preukázané. Odvolací súd zdôraznil, že pri zmluve o finančnom sprostredkovaní sa nejedná o zákonnú písomnú formu zmluvy, ktorá by spôsobovala absolútnu neplatnosť. Nedodržanie dohodnutej písomnej formy zmluvy spôsobuje relatívnu neplatnosť, avšak v konaní takáto dohoda medzi zmluvnými stranami preukázaná nebola. Podľa odvolacieho súdu bolo práve naopak preukázané, že žalobkyňa prostredníctvom svojich poisťných agentov v súčinnosti so žalovanými uzatvorila so žalovanou 2/

konkludentne zmluvu o sprostredkovaní, ktorá nadobudla aj listinnú podobu, avšak s osobnými údajmi žalovaného 1/. Vzhľadom na vykonané dokazovanie konštatoval, že žalovaný 1/ poprel akékoľvek podpisovanie, či už písomných zmlúv alebo dodatkov, respektíve následných poisťných zmlúv s tretími osobami a túto skutočnosť ohľadom podpisovania zmlúv potvrdila samotná žalovaná 2/. Za daného stavu podľa odvolacieho súdu došlo k otočeniu dôkazného bremena a bolo na samotnej žalobkyni preukázať jej tvrdenia, že takúto zmluvu a ďalšie dodatky nepodpisovala samotná žalovaná 2/, ale žalovaný 1/ a za týmto účelom aj smerovať ďalšie dokazovanie vo veci. Len skutočnosť, že žalovaný 1/ sa zúčastňoval jednotlivých osobitných jednaní s agentmi žalobkyne a že do písomnej zmluvy o sprostredkovaní boli vpísané jeho údaje, ešte nepreukazuje, že došlo k vzniku úmyselného bezdôvodného obohatenia v prospech žalovaných 1/ a 2/ bez právneho dôvodu. Odvolací súd v tejto súvislosti dospel k záveru, že zmluvný vzťah medzi žalobkyňou a žalovanou 2/ reálne vznikol, keď táto riadne vykonávala prácu pre samotnú žalobkyňu, za čo jej patrila aj adekvátna odmena v zmysle Obchodného zákonníka. Vo vzťahu k ďalšej odvolacej námietke ohľadom odklonu súdu prvej inštancie od svojho predbežného právneho názoru uviedol, že práve inštitút predbežného právneho názoru v sebe obsahuje aj tú skutočnosť, že tento je možné v priebehu vykonaného dokazovania, resp. počas priebehu kontradiktórneho sporu meniť. Odvolací súd konštatoval, že aj keď sa súd prvej inštancie od svojho predbežného právneho posúdenia vysloveného pri intencionalite dokazovania odklonil, tento svoj odklon náležite, podrobne a zrozumiteľne vysvetlil v odôvodnení svojho rozhodnutia. V súvislosti s tvrdením žalobkyne, že samotná žalovaná 2/ údajne uznala celú sumu, odvolací súd dospel k záveru, že sa v danom prípade nejednalo o samostatné uznávanie prehlásenie, ale skôr o snahu presvedčiť súd, aby jej povolil splácať dlžnú sumu v čo najnižších, pre ňu vyhovujúcich mesačných splátkach. Dodal, že reálne uznanie záväzku spolu aj s dôvodmi takéhoto uznania samotná žalovaná 2/ pred súdom prvej inštancie uviedla iba čo do sumy vo výške 6.135,30 eur. Ďalej podotkol, že v konaní nebolo preukázané, že by finančné prostriedky boli zasielané na účet samotného žalovaného 1/ a práve naopak z dokazovania vyplynulo, že boli zasielané na účet dcéry žalovaných, pričom nebolo preukázané, že by týmito finančnými prostriedkami samotný žalovaný 1/ mohol disponovať. Odvolací súd považoval za dôvodnú námietku, podľa ktorej sa súd prvej inštancie riadne nevysporiadal s výškou sadzby úrokov z omeškania, keď ich priznal v zmysle Občianskeho zákonníka, avšak hmotnoprávny nárok pôvodne posudzoval podľa Obchodného zákonníka. Navyše neuviedol úvahy, ktoré ho k použitiu ustanovení Občianskeho zákonníka pri výške sadzby viedli. Rovnako z rozhodnutia súdu prvej inštancie nebol zrejмый moment, od ktorého určoval povinnosť žalovanej 2/ platiť samotné úroky z omeškania, a zároveň sa súd prvej inštancie nevysporiadal s dátumom 3. apríla 2017, kedy došlo k vzájomnému rokovaniu medzi žalobcom a žalovanými ohľadne údajného vzniku bezdôvodného obohatenia. Napokon odvolací súd vytkol súdu prvej inštancie priznanie možnosti splatiť žalovanou 2/ dlžnú sumu v 200,- eurových mesačných splátkach, keďže zo spisu nevyplyvalo, že by súd pri poskytnutí výhody splátok u žalovanej 2/ reálne preskúmal a posúdil jej majetkové pomery. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Namietala, že odvolací súd sa vôbec nevysporiadal so skutočnosťou, že žalovaná 2/ sprostredkúvala uzatváranie poisťných zmlúv a vykonávala súvisiacu činnosť na základe konkludentne uzavretej zmluvy, keď v zmysle zákona č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 186/2009 Z. z.“) je takáto činnosť finančným sprostredkovaním, na vykonávanie ktorého sa vyžaduje okrem iného uzavretie osobitnej písomnej zmluvy. Odvolací súd sa zároveň vôbec nevyjadril k skutočnosti, že žalovanej 2/ za činnosť, ktorú vôbec nebola oprávnená vykonávať, priznali dvojnásobne vyššiu odmenu než na akú by mala nárok, ak by túto činnosť vykonávala zákonne. Žalobkyňa v tejto súvislosti tiež uviedla, že už v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie pri posudzovaní jej nároku vôbec neprihliadol na preukázaný postoj a úmysel žalovanej 2/ vykonávať predmetnú činnosť podvodne a zavádzajúco v mene a pod údajmi žalovaného 1/, keďže sama nespĺňala podmienky pre zaradenie do programu financovania kariéry. Ďalej súdu prvej inštancie vytkla, že v rámci predbežného právneho posúdenia veci posúdil nárok žalobkyne ako nárok z titulu bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k obom žalovaným, avšak následne v samotnom rozsudku dospel k odlišným záverom, a to že medzi žalovanou 2/ a žalobkyňou došlo platnému uzavretiu zmluvy,

pričom súd prvej inštancie nesprávne stanovil právny dôvod pre priznanie nároku - vrátenie zmluvného plnenia z dôvodu naplnenia podmienok tzv. storna. Navyše, súd prvej inštancie tento odklon v rozsudku žiadnym spôsobom neodôvodnil a uvedenú vadu neodstránil ani odvolací súd. Dovolateľka konštatovala, že uvedeným postupom zaťažil odvolací súd konanie takými vadami, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP žiadala dovolací súd o zodpovedanie právnej otázky, či je právne dovolený postup, aby určitá osoba vykonávala činnosti spadajúce pod finančné sprostredkovanie aj na základe inej ako písomnej zmluvy uzavretej na základe a v súlade so zákonom č. 186/2009 Z.z. Keďže medzi žalobkyňou a žalovanou 2/ takáto písomná zmluva uzavretá nebola, žalobkyňa mala za to, že žalovaná 2/ nebola oprávnená pre žalobkyňu tieto činnosti vykonávať a z toho dôvodu jej nemohol vzniknúť nárok na vyplatenie odmeny. Na základe uvedeného navrhla, aby dovolací súd rozsudky súdov nižších inštancií v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolateľka nevymedzila dovolacie dôvody spôsobom uvedeným v § 431 ods. 2 a § 432 ods. 2 CSP. Navrhol podané dovolanie ako neprípustné odmietnuť podľa § 447 písm. f/ CSP, prípadne ako nedôvodné zamietnuť.

6. Žalovaná 2/ sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrila.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je nielen procesne prípustné, ale aj dôvodné.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolať vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolať vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietala nedostatočné odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného i odvolacieho súdu, ktoré sa nevysporiadali s viacerými ňou uvádzanými skutočnosťami, pričom v tejto súvislosti vytkla súdu prvej inštancie aj rozpor predbežného právneho posúdenia veci s jej konečným posúdením v samotnom rozsudku.

15. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

16. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

17. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolať tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

18. Dovolaťka namietala rozpor predbežného právneho posúdenia veci podľa § 181 ods. 2 CSP s konečným posúdením veci vyjadreným v rozsudku súdu prvej inštancie a tiež riadne nezdôvodnenie tohto rozporu.

18.1. Podľa § 181 ods. 2 CSP po úkonoch podľa odseku 1 súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. To neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom prejednaní sporu.

18.2. Dovolací súd k uvedenému dodáva, že cieľom § 181 ods. 2 CSP je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť strany už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho je cieľom zrýchliť a zjednodušiť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré sú podľa názoru súdu buď nesporné alebo právne bezvýznamné. Porušenie uvedeného ustanovenia však nelimituje stranu sporu pri realizácii jej

procesných práv (uznesenie najvyššieho súdu z 28. decembra 2020 sp. zn. 2 Obdo 56/2020). Z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. IV. ÚS 16/2012) vyplýva, že súd až v samotnom rozhodnutí vo veci, a nie v rámci postupu podľa § 118 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, vyjadrí svoj definitívny právny názor týkajúci sa konkrétnej prejednávanej veci (porovnaj aj uznesenie najvyššieho súdu z 22. marca 2017 sp. zn. 3 Cdo 3/2016, uznesenie najvyššieho súdu z 13. mája 2014 sp. zn. 5 Cdo 211/2013).

18.3. Treba tiež zdôrazniť, že súd rozhoduje na základe zisteného skutkového stavu (§ 215 ods. 1 CSP), berie do úvahy iba skutočnosti, ktoré vyšli najavo počas konania (čl. 11 ods. 4 CSP) a pri zisťovaní skutkového stavu vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti (§ 186 ods. 2 CSP). Súd pri výkone spravodlivosti nesmie byť obmedzovaný tak pôvodnými predbežnými závermi o skutkovej stránke veci, ako ani prípadným vlastným predbežným právnym posúdením.

18.4. Na základe uvedeného dovolací súd konštatuje, že námietka dovolateľky týkajúca sa postupu v rozpore s vlastným predbežným právnym posúdením podľa § 181 ods. 2 CSP zo strany konajúceho súdu prvej inštancie nie je opodstatnená. Vychádzajúc aj z teleologického výkladu inštitútu predbežného právneho názoru je totiž zrejmé, že tento v sebe zahŕňa eventualitu, že v priebehu vykonaného dokazovania môže dôjsť k jeho zmene. Povinnosťou súdu prvej inštancie je uviesť len predbežné právne posúdenie veci a je zjavne vecou kvality, ucelenosti a objektívnej uspokojivosti prípadnej následnej oponentúry voči takémuto právnemu posúdeniu veci, či ju súd pri konečnom rozhodovaní akceptuje (a od predbežného právneho názoru ustúpi) alebo si naopak svoj názor podrží. Dovolací súd preto uzatvára, že uvedeným postupom v danom prípade nedošlo k založeniu vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP.

19. V súlade s § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP musí súd v odôvodnení rozhodnutia podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozhodnutia a musí sa vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné. Takéto arbitrárne rozhodnutie súdu odníma strane sporu možnosť uskutočňovať procesné práva a v konečnom dôsledku porušuje jej právo na spravodlivý súdny proces (čo zakladá vadu konania podľa § 431 ods. 1 CSP v spojení s § 420 písm. f/ CSP), pretože jej upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

20. Po posúdení obsahu spisu a odôvodnenia napadnutého rozsudku dospel dovolací súd s poukazom na vyššie uvedené k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí vadou konania podľa § 420 písm. f/ CSP.

21. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP); odvolací súd sa však v odôvodnení musí zaoberať podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie a rovnako sa odvolací súd musí vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP).

22. V danom prípade nemožno inak, než konštatovať, že odvolací súd sa napriek výslovnému príkazu vyjadrenému v ustanovení § 387 ods. 3 CSP nevysporiadal v odôvodnení svojho rozsudku s podstatnými tvrdeniami žalobkyne uvedenými v odvolaní. Žalobkyňa v podanom odvolaní v súvislosti s jej argumentáciou ohľadom právnej kvalifikácie činnosti žalovanej 2/, ktorej vykonávanie bolo podstatou predmetu dokazovania v tomto konaní, poukázala okrem iného aj na ustanovenie § 8 zákona č. 186/2009 Z.z. (bod 22. odvolania), v zmysle ktorého „Viazaný finančný agent vykonáva finančné

sprostredkovanie na základe písomnej zmluvy s finančnou inštitúciou.“ Žalobkyňa tvrdiac, že neprejavila vôľu uzavrieť akúkoľvek zmluvu so žalovanou 2/, preto vyslovila stanovisko o neexistencii zmluvného vzťahu medzi ňou a žalovanou 2/, na základe čoho mala za to, že žalovanej 2/ nevznikol oprávnený nárok ani len na čiastočné plnenie od žalobkyne. Odvolací súd v tejto súvislosti síce rozsiahlo argumentoval za účelom vytvoriť zdanie sofistikovaného odôvodnenia o podstate sprostredkovateľskej zmluvy ako zmluvného typu a jej náležitosti vrátane požiadaviek na jej formu, avšak neposkytol žiadnu objektívne zrozumiteľnú odpoveď na špecifický argument žalobkyne ohľadom obligatórnosti písomnej formy zmluvy o finančnom sprostredkovaní v zmysle zákona č. 186/2009 Z.z. a prípadného posúdenia uvedeného právneho predpisu ako lex specialis vo vzťahu k Obchodnému zákonníku, prípadne Občianskemu zákonníku. Navyše, žalobkyňa v bode 16. odvolania namietala, že žalovaná 2/ sama nespĺňala podmienky pre zaradenie do Programu financovania kariéry, ktorý bol určený len pre začínajúcich agentov, a preto by jej v prípade riadne uzavretej zmluvy nevznikol nárok na osobitné odmeny z uvedeného Programu, ktoré tvorili až 75 % všetkých odmien „protiprávne vylákaných od Žalobcu“. Touto odvolacou námietkou žalobkyne týkajúcou sa skutočnosti, že súdy žalovanej 2/ za činnosť, ku ktorej sa viazal uplatnený nárok žalobkyne, priznali takmer dvojnásobne vyššiu sumu než na akú by mala nárok, ak by vykonávala uvedenú činnosť sama pod vlastným menom a na základe riadne uzavretej písomnej zmluvy, sa odvolací súd nezaoberal vôbec. Dovolací súd zdôrazňuje, že súd sa musí v odôvodnení rozhodnutia vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery.

23. Dovolací súd konštatuje, že uvedené nedostatky odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v otázke väd konania namietaných dovolateľkou majú v danom prípade za následok, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky stanovené súdu v ustanovení § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP na riadne odôvodnenie rozsudku. Z tohto dôvodu je dovolanie žalobkyne procesne prípustné podľa § 420 písm. f/ CSP a dovolateľka v ňom dôvodne namieta ňou uvádzanú procesnú vadu zmätočnosti, pretože jej týmto nesprávnym procesným postupom súdu bolo znemožnené realizovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. Vzhľadom na zistenie, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f/ CSP, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Vzhľadom na výskyt vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd sa už nezaoberal ďalšími námietkami uvedenými v dovolaní.

25. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.